

DIHUNAMB!

Dastumaden miziek

Pen-akrùagnour :

Loeiz HERRIEU

R-er :

André MELLAG

Groeit
Aveit Breihiz
er Morbihan

Rabier
1905

Un Nivéren... Deu Vrank.

BUREU DIHUNAMB : Ru Karnot, en Oriant

Dihuennet é admollein ha troein er peh e gavér é DIHUNAMB!

DIHUNAMB !

DASTUMADEN MIZIEK
GROEIT

Aveit Breihiz er Morbihan

Prizieu :

UN NIVÉREN	deu Vlank
Eit Breib	4 real
ER BLÉAD } Eit Bro Frans	5 real
} Eit er broieü aral....	6 real

Er homenandeu e ia adrebi ketan de er blé beta ketan de er blé arlerh hag e zeli bout péet érauk.

Kas en argand ha rah er goulenneu, eit hum gomenandeu pé eit en devout nivérenneu ag en dastumaden, d'ANDRÉU MELLAG, ru Karnof, én Oriani.

Kas el labourieü hag el libérief e sél er peb e lakér én dastumaden, de LOEIZ HERRIEU, ér Gohkér Penbored Kaudan (Morbihan).

A pe iet de brénein un dra benak én tiér-guerh embannet amen, laret perpet e hues guélet ou embann é *Dihunamb*.

BELZEU

D'er ré e fautou dehé guerhein DIHUNAMB ni e rei un hantér blank aveit ou foén dré bep nivéren e huerheint.

Pédein e hramb guerherion DIHUNAMB pé-hun mignoné en des plijet gété hum soursial a hun dastumaden de gas d'emb pep tri miz — d'er 1^{an} a imbril, d'er 1^{an} a hourhelén, d'er hetan a hénoal. (pé gouil-Mikel ha d'er 1^{an} a henvér — guerh DIHUNAMB goudé bout lakeit a kosté aveit er hart ag er huerh. Ni ou fed de gas d'emb ar un dro en nivérenneu e vehé choimet geté, én ur pakad stardet mat, ur vanden arnehon hag ar er vanden ker liés tinbr a santim ma vou a nivérenneu ér pakad.

DIHUNAMB e gonzoü ag el livreu e vou kaset DEU aneché dehi, A pe ne vou kaset mameit unan é vou embannet hemb kin.

En dornskrideu haset d'emb aveit bout mollet é DIHUNAMB ne veint ket dakoret d'er ré en dou ind kaset.

Dalbet perpet chonj ag en dra-men : DIHUNAMB nen dé ket dastumaden deu pé tri dén hemb kin MES HANI OL ER VREIHIZ AGER MORBIHAN. Nen dé ket aveit gouini argand de hennen pé de henneh é ma saüet, MES AVEIT SEKOUR ER VREIHIZ de gerhet én hent mat ha de gas ou bro ar huellat, Rak-sé pep guir Vreihad e zeli rein en dorn d'emb eit ma hellou en dastumaden-men GOBÉR VAD; hag er guellan féson d'hé lakat d'hobér vad e zou klaskein dehi lénerion ha drest pep tra komenanderion.

Ti A. AUGEREAU

15, ru er Fetan (Rue des Fontaines) én ORIENT

e zall é unan, eit er hornad, léh en tiér Peugeot, Rochet

Chetu amen lod a brizieu en ti-men :

Marh-hoarn, eit gobér hent, goarantet, saüet get péheü Peugeot, get boellennu Dunlop pé Michelin..... 165 livr.

Er memb get rod libr, ha dornel, ar en ahél, giz neücan..... 190 —

Marh-hoarn, ag er braüan get péheü ag er hetan..... 210 —

Rah er ronsed-hoarn sé e zou montet é Ti Augereau get péheü ag er Fetan; chetu perak é ma goarantet é ronsed-hoarn kuhet el ma karéc. Lakat e hira péheü neü é léh er ré uzet, aveit ultra, memb 6 plé aplerh ma vé prénet er marh-hoarn. Mar prénet é leh aral, ne veit ket sur a vout chervijet elsé; rak en tiér a Bariz hag a leh aral no glaskant nameit un dra: guechein er maüan hag er pelian guellan azobité.

E Ti Augereau hui e gavou eüé Kiri-Tan — Fuzillenneu — Koutelleu — Autenneu hag Armaj a bep sord. — *Konz e hrér brehoneg.*

12-8

Almanak K. B. B.

eit 1908

Er guellan Almanak e zou hani Kevredigeh Broadél Breih. Kavet e vé abarh, hanüen Sent er vro, er foériefu, soñnennu a bep sord é galleg hag é brehoneg.

Er marhadmatan é eüé : 140 pajen aveit tri blank ! Ur poltred kaer, hani en E. En Estourbeillon gasket giz er vro, e zou énon eüé. Kavet e vé de brénein é bureü *Dihunamb*. (5 blank dré er post).

INDICATEUR SIMON

Erauk monet én trein, keméret é livredi er gar, en « Indicateur Simon. » El livrig-sé ne goustou nameit 4 blank d'oh ha hui gavou énon en ériefu-trein aveit Breih abéh hag un troh a alieü aral.

Hoarnajereh eit glustreu ha tiér

Hag ol en treu e vé dobér anehé eit ur gegin ; eit tuemmet ha splannein un ti ; eit pisketat ha jibossat. Peudr jiboés ha mein-glá.

Ti a gonfians sañet ér blé 1886

J. BOULER, é borh Guidel (Morbihan)

Benbegiér a bep sord hag eit labourat doar. Digooueneú ag er mekeu ketan. Riboteu a bep sord. Honsed hoarn. Mikanigeu de hrouiat ag er choéj. marhadmat ha goarantet. Kavein e hrér é ti Bouler pahieu eit chanj er rô uzet pe draillet. Auzet e vé en treu draillet. *Tud en ti e gonz hag e skriu é brehoneg.* 6-8

ER BLUEN-FICHED

HEMB PAR

MOORE

ne zivir guéh
erbet

MOORE'S

non leakable
fountain pen

Hi hemb kin e hellér lakat ér fiched, ne ver
pea aus, hemb doujein a huélet el liú e tivir anehi.

Gouler net er Rol-marhadoureh get MOORE'S FRENCH AGENCY, 9, Boulevard Poissonnière, Pariz

Mar vennet ésat, a dra sur, d'er
goreu, tannijenneu, drabihan,
derouid, rustérieu, ek-
zéma, herpez, akné,
prénet er

POMMADE ROSÉE
(Merk miret)
6 REAL ER PODADIG

Er GLOAHEG
G. CORLAY, DEIT EN É LÉH
5, tachen Bisson, én Oriant
KONZ E HRÉR BREHONEG

Aveit Breih-Izél...

DIHUNAMB!

DASTUMADEN

Groeit aveit Breihiz Bro-Guéned

sañet get

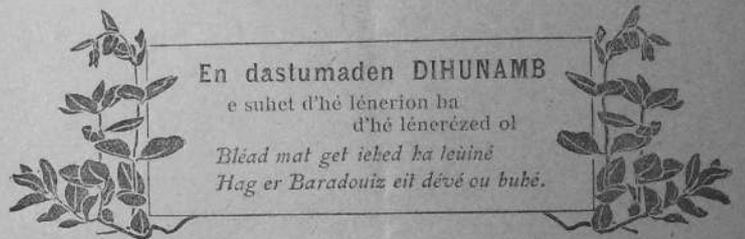
Loeiz HERRIEU hag Andréu MELLAG

EILVET LIVR

(1908-1909)

Burèu en dastumaden :
ÉN ORIENT

En dastumaden DIHUNAMB

e suhet d'hé lénerion ha
d'hé lénerézed ol

*Bléad mat get iehed ha leüné
Hag er Baradouiz eil dévé ou bubé.*

Kandal-Pred *Dihunamb*

En Alré d'en 2 a Gerdu 1907

Den hetan lun a viz kerdu pé en avent, mignoned guellan *Dihunamb* e oé tolpet én Alré aveil bum gleuet diarben er péh e' zou d'hober eit stréac'h muioh mui en dastumadennig-sé e mesk Breihiz Bro-Guéned. E *Ostaleri er Post* e oé en treu. Den a vignoned guellan *Dihunamb*, en E. En Estourbeillon hag en E. abad Er Go e oé e pen en daul, honnen boketet get lann, kelen hag ihuel-var. Dirak peb unan e oé ur Rol-houid (*Menu*) skriuet e brehoneg pen-der-ben. Ghetu er péh e oé arnehon.

Doué ha Breih

KANDALH-PRED *DIHUNAMB*

Rol-Boud

*Mignoned ker, épad er pred
Lauskamb el labour de gousket !*

Istr

Tenaüenneu haranked

Pastéz jibér

Kestéren meud

Kestéren gad get guin

Rost jar

Glazadur

Avaleu poch gloüennet

Madigeu

Chistr — Guin — Kafé

Aveit ma tibunemb agren

Taulamb Chanpagn en hur guéren.

En dévé (*fin*) ag er pred, en E. En Estourbeillon e saüas aveit ivet de iebed *Dihunamb*, tapet dehi hé fearvet blé hemb faldigoëh erbet, ha d'hé rénerion berpet, gredus ha kalonek.

Ar c'lerh en E. Mellag e saüas eüé aveit laret penaus é ma oeit en treu get *Dihunamb* ha petra e fal d'emb gobér hoah. Trugérékat e hras en dud largantéus en des hun harpet get ou argand.

L. Herrieu e saüas d'é dro hag e drugérékas er ré ol en des reit dorn de gas el labour de ben ; er ré e zou deit d'er viren hag er ré n'ou des chet gellet digérein (*sortir de chez eux*) ; er ré e sekour *Dihunamb* get ou fluen hag er ré e labour eit hé strénein ér vro. Ol ou des sammet ou lod ag er béh ; mes hiniü eüé é hellant kemér ou lod ag en inour.

Ur hantriad (*gallois*), pedet genemb de gemér léh doh taul, e saüas nezé aveit rein d'emb gourhemenneu Breihiz Bro-Kanbri, péré e zou a galon genemb el labour e hramb aveit adseüel hur iéz ha hur broadeleh.

Arlerh er viren e oé bet kroget él labour. Loeiz Herrieu e lénas de getan-pen, lihérieu er vignoned n'ou doé ket gellet donet. Ean e zevizas goudé penaus é ha get *Dihunamb*, pegement a lénerion e zou é pep pairéz. Baud e zou ér pen ketan : 71 lénour e zou ér barréz. Inour de Vaudiz ha trugéré d'er vignoned e labour inou. Arlerh é ta Guéned get 69 lénour pé lénerez ; Langedig get 68 ; Pléheneg get 61 ; en Oriant get 57 ; Kestenig get 53 ; en Henbont get 47 etc...

17 nivéren e ia d'er broieü estrén ; 57 de Frans ha 37 d'er hornadeu aral a Vreih.

Pemzek parréz e zou hoah ha nen da ket memb un nivéren dehé. Hag er parrézieu-sen e zou just erhoalh er ré en des er muian dohé de len er brehoneg. Chetu ou hanüeu amen : Lann-groéz ; En Drinded-Surhur ; Sant-Filibert ; Sant-Goneri ; Lokmariakér ; Tréfléan ; Sant-Karadeg-Tregomel ; Sant-Aleustr ; Silleg ; Sauzon ; en Hézeu ; Inizenneu Hoad ha Hoadig ; Lauzah ; Berrig. Piü e rei dorn d'emb de zihun er parrézieu peur-sé ?

Arlerh kement-sen é tas tro er reskondeu d'en aters groeit é mesk kanlabourerion *Dihunamb*. Reskondeu a bep sord e zou deit d'emb ; lod anehé e houlen un dra, lod aral grons en eskem ! Diés é plijout d'en ol él ma larér. Neoah, ni aseou gobér d'er guellan, él ma houlenér genemb, én ul lézel a kosté en treu hir e gemér dopen diü pé tér nivéren ; en ur rein stankoh pennadeu-skrü eit er beizanted hag un dra benak aveit en dud a vor, en ur rein rol er pardonieu er miz de zonet ; en ul lakat dohtu arlerh er girieu diés petra e senefiant é léh ou lakat én ur rol-girieu ; en ul labourat de vrasat muioh muí kevéréreh er skolieu hag e sekour kement d'adseüel er brehoneg.

En darn muian e lar e ma ré abret hoah mollein *Dihunamb* bep pemzek dé. Ni e hortei enta.

Goulen e hrér eüé get er ré e houí skrü sorbienneu, soñenneu, buhéieu er sent etc... bout un tammig gredusoh de labourat é léh gortoz ma vou skrüet dehé aveit kas treu neüé.

Eit er sorbienneu é houlenér ma vou ur gentél vat benak enné. Eit buhéieu er sent ma vou keméret kentoh un taehad a ou buhé é léh monet geti ag ur ben d er pen aral.

Goulen e hrér get en ol kanlabourerion ha lénerion asé digas embanneu neüé d'en dastumaden ha monet de brenein ou zreu d'en tiér embannet é *Dihunamb*. En ambanneu e zou en hantér a vuhé *Dihunamb* ; ret é derhel chonj ag en dra-zé.

A baud a dreu aral é hes bep konzet hoah ; mes rè hir e vehé d'ein ou deviz amen. Hur mignon mat en E. Vallée, renour *Kroaz ar Vretoned*, hag en doé vennet donet a Sant-Brieg de ziskoein d'emb é garanté, en des devizet penaus é hra en Iverhoniz (*Irlandais* aveit adseüel ou iéz ha ou broadeleh. Éleih a dreu hun es ni, Breihiz, de ziskein get hur bredér ag en tu ral d'er mor.

Arriü e oé en noz hag é oemb atañ é konz : rè ver e oé bet en dé.

Guélein e hret, mignoned ha lénerion ker, é hramb-ni er pèh e hellamb aveit gobér plijadur d'en ol. Doh hui bremen, d'hou tro, sekour genemb gobér guel.

Chetu ni é krog get er hearvet bléad. Kriüoh pé kriü é tamib. Nen des chet é Breih ahéh dastumaden erbet hag e zou lénel get kement a dud él *Dihunamb*. Neoañ dopen en tri hard a diegeheu Bro-Guéned ne hanañant ket hoah hun dastumaden. Ret mat e you arriü get er ré-zen eüé un dé benak.

Éa gorto omb ma veemb sekouret muioh mui get er Vreihiz en des hum stardet beta bremen éndro d'emb rak hiniü en dé muioh eit biskoah, é hrér brezél d'hur iéz ha d'hur Fé.

Hui sekourou genemb drest pep tra, en ur glah komenanderion neüé de *Zihunamb*. Chetu penaus é hra er rè en des kavet er muian a gomenanderion. Ind é ia de huélet en tiegeheu e gredant tuet d'hum gomenandein, e zisko pé e ra *Dihunamb* dehé, e son er sonnen pé e len er sorbien e zou énni hag e houlen goudé en argand. El liésan é tisobant.

Ni e gas nivèrenneu aveit nitra d'er ré e ven gobér kement-sé pé ni ou has ni memb d'en tiegeheu, dré er post a pe rér er chom-léhiéu (*adresses*) d'emb arauk.

Mignoned, mignonézed d'el labour enta aveit brasan vad Breih hur bro a garanté.

RÉNERION *Dihunamb*.

Ul lihéer

Ur bern lihériéu e zou arriü genemb aveit er bléad neüé. Chetu unan diforhet én ou mesk hag en des groeit kalz a blijadur d'emb :

Dihunamb karel,

A hondé deu vlé ma on komenandel d'oh, ur blijadur vras em es

doh hou lénein sel guéh ma hou reseuan. Nag a filajeu bourus em es pasel é klah er reskond d'hou tihustellen, é hoarhein get hou sorbiennou, ha liés é sonnen, hag é úskein d'er réral, sonnen ha len er brehoneg, iéz kaer hur bro.

Labourer em es eit rein goust d'em hanbroiz d'hum gomenandein ind eüé ; kavet em es huéh a volanté vai, ha koulant ou a me joén, deuston n'em es chet groeit kalz a dra.

Me gandalthou hoah ha chonj é d'ein kemër me lod é kevèrereh er skolien a pe vou er hours. En éngorto, *Dihunamb* e vou herpel ur mignon karet aveidonn. Kasein e hran d'oh aveit er blé neüé, get mem bléad mal a galon, priz seih komenand...

Trugéré d'oh, *Dihunamb* karet, aveit er vad e hret én hur mesk ha Bléad mal ha iched mat.

M. L. K.

Mestréz-skol kristén.

Braüet ur skuir aveit mistr ha mestrézed skol hur bro ! Rezéi dehé ol kompren ou devér él er Vreihadéz karadek (*aimable*) en des skriüet el lihéer-sé d'emb.

Dihustelleu

I

Me zou bet ar er hlé é kreskat.

Ar er prad é vouütat.

Hag e zou marü bremen seih vlé

Hag e zou guüü hiniü en dé ?

II

Ur pen guen barüek

Ur vroh glas fourchellek ?

III

Un hohig du glub é gein

Ur galon hoarn, ur begig mein ?

(Dastumet é Lokion.)

(Er reskond d'en diustelleu-men e vou kavet é *Dihunamb*, ben er huéh ketan.

SONNEN

En hani Goh

Più nen des chet kleuet konz a sonnen en Hani Goh ? Dibaud (peu) a dra sur ; ha neoah tenaù é er ré e banaù er sonnen brudet-sé. Aveit ma vou banaüet guel hé laqamb amen bniù.

En ha - ni goh zou men dous en ha - ni goh
 zou sur En ha - ni goh zou men dous en ha - ni goh
 zou sur Ha ne - o ah re - vé ma huélan en ha - ni iouank
 er vraüan en ha ni goh zou men dous en ha - ni goh
 zou sur.

DISKAN

*En hani goh zou men dous
 En hani goh zou sur*

Ha neoah, revé ma huélan, En hani iouank er vraüan.	Nen dan guéh erbet d'er marhad Ma ne hé ket d'ein bouteillad.
En hani iouank e zou koant, En hani goh en des argand.	En hani goh e gerh erhat, En hani goh e zou d'em grad.

Ha neoah é pep ti é kër En hani iouank e garér.	A p'arriù genein bep mitin, En hani goh e hoarh lirin.
En hani iouank zou ker son, En hani goh un tammig krom.	En hani goh zou Bretonéz, En hani iouank zou Galléz.
En hani iouank zou lijér, En hani goh e zou ponnér.	Fé é genein get er Gal brein, Get krohen en diaul ar é gein !
En hani goh en des bleu guen, En hani iouank bleu milen.	Fé é genein get er Halléz, Get hé loreu én hé botéz !
En hani goh liù raden sêh, En hani iouank liù en erh ;	Goudé tri dé é chuêh pep dén, Get glau èl get ur verh estrén.
Liù en erh kann ha hi ker iein, A boén ma briz sellét dohein.	Mar konzet a briedelqh, Konzet a mem Bretonéz geh.
Ha neoah ne houian perak Me halon hra tik-tak, tik-tak !	Ne hrein ket van, memb mar laret 'Ma er Vretonéz groahennet ;
Me halon beur e sko béañnoh Pe za d'ein tremén én hé forh...	Aveiton ean bout groahennet, Un aval blaz fal nen des chet.
Têh avazé, têh kuit, têh pel En hani goh zou kant kuéh guel.	Beet chifet 'n hani garou : Trohet' en ed dornet e vou ;
En hani goh zou kant kuéh guel, Ne hra ket ardeu damezél.	Beet chifet 'n hani garou, Men dous ha mé ni éredou.
Damezelled ne hrant berpet Nameit goapat er Vretoned.	1a, eiti bout koh èl er bed Genein hi dou biscu-éred.

(Dastumet).

Kevérereh

D'er pemp lénour pé léneréz e gavou d'emb érauk en dé ketan a viz merh er muian a gomenanderion neüé ni e rei er primeu-men de choéj :

- 1° Ul limajen vras grocît get Busnel eit bout sternet (*encadrée*).
- 2° Ur gomenand blé d'er gazeten *Le Pays Breton*.
- 3° Ur gourspillen (*broche*) argand eit ur verh (har raden get er gir *Sainte-Anne* arnehon).
- 4° Livr bugalé Mari.
- 5° Kerhet de Bariz.

SORBIENNEU

Skiend vat er Moraér

Nen des chet peizo é oé é Inizen Groé, ur moraer kob, treménet dehon el loden vrasan a é vuhé ar er mor. Tostat e hre d'é bansion ; huéh miz neoh en doé hoah de ridek. Kavet en dehé bet surhoalh ul léhig és benak aveit tremén en huéh miz devéhan-sé ; mes ne oé ket aveit poz anehon. En drespet d'é voéz ha d'é yugalé é lakas hoah én é chonj gobér un dro vras get ul vestr a Vourdel.

Un dé ma oé é hobér é gorned étal Pôrh-Tudí, deit ur peizant ag en doar bras de gouz dohton ha de asé en distrocin ag er chonj-sé en doé groeit de guitat hoah é diad.

— Guélamb Geltaz (hanú er moraér e oé Geltaz) perak ne chomes chet de zistag breñig aveit gortoz te bansion ? Ne tes chet ridet fuor erhoalh én ha fouankiz heub monel hoah de risklein a gol ha vuhé bremen pen dous ken tost d'ha bemp plank. Chonj ér ré e chom ar te lerh ér gér...

— Stank ha doul, lahour foseged ! e reskond er boulom Geltaz, kol mem buhé, kol mem buhé ! Ken fouapl e ta er marú d'en dén ar en doar el ar er mor...

— ... E lares. Mes n'ha krédan ket hoah. Guélamb pé michér en doé te dad ?

— Moraér.

— Mat. Ha penaus é ma ean marú ?

— Er mor.

— Ha te dad koh ?

— Koéhet ér mor ha lonket ré a zeur dehon.

— Ha te gourdakoh ?

— Béet get é lestr breuet doh ur roh.

— Ama, ne gredes chet nezen é hrehes guel lezél a kosté er mor treitour-sé en des lonket te dad koh ol ?

Geltaz ne gollas ket é hanal aveit kement-sé.

— D'em zro, emé ean, de houlen genis doéré te dad koh. Émen e ma arriú er marú get te dad ?

— Én é hulé, enta !

— Ha get te dad koh ?

— Én é hulé, eñe.

— Ha get te gourdakoh ?

— Aveit heneh ne houlan ket forh kaer, mes én é hulé eñe péchanj.

— Ama, emé nezé Geltaz, ne gredes chet é hrehes guel lezél a kosté er guléieu-sé léh men dé marú te dad koh ha klask ul téh aral de gousket ? Ne laramb ket treu díben, ha dalli chonj ag en dra-men : Doué e zou mestr en Ankeu ha ean e hoarn é yugalé kerklouz ar er mor el ar en doar. Hañni nen da érauk é amzér. Chetu er huirioné.

ER G.

SORBIENNIG

PRIED DIHOANTET

Un dén brudet e oé Maudé Kerkastel. É voéz ne oé ket ; ha hí diés ha dronk diarben en dra-zé. Deit er chonj de Vaudé, eit bout didrous ur huéh benak de dorrein hé hoant dehi.

Un dé foér, é Pondi, é tostus get é bried de stal ur marhadour e oé é huerhein boteu ler, hag é tiskoas dehi, é pigo doh er posteu, ur ré boteu, ur ré kaer alkenl, en ul laret dehi : « Er ré boteu-zen e íehé avot doh hou treid kerhet d'ou hlah ». Oeit er voéz ha ou heméret é chonjal e vehé deit hé goas d'ou fécin. Mes Maudé e oé arriú pel !

Ahen é sañas safar én dro dehi : « Ul laeréz é skrapein boteu ! » e huéh unan benak. Hag en dud ar hé lerh én ur houlen : « Piü é hí ? » Er réral e laré : « Moéz Maudé Kerkastel. »

Kent en noz é oé brudet bras pried Maudé Kerkastel é bro Pondi abéh !

(Diar er hanbroeg).

Fest en hoh ér Bod-Derù

EST en hoh e vè berpet bourus ér Bod-Derù. Petra e vehé kavet bourusoh eùé aveidomb-ni peizanted eit er chervadeu-sé léit ma hum gav er beizanted ag er memb-kornad hag en dud kar eùé. Jourdoul vras em bé mé atañ d'en déieu a leüné-sé, kerklous ém hoboni él ém iouankiz. Neoah, ur huch em hoé ouilet, ia ouilet, ér fest en hoh ér Bod-Derù. Pü e oé bet abek (*cause*) de gement-sé? Ama ur hi, Fri-du é hanü, (n'en anhoéheñ ket guch erbet!) delt get é vestr d'er friko.

Bilhannik e oen hoah nezé. Oeñ e oen get me hoér gohan de di Eñam er Bod-Derù ha gaeñin men dilladigen sullek. Saillein e hren skan él ur men doh dora me hoér, hireh d'ein d'arriü ér Bod-Derù aveit diskocin me lavregig glas neùé d'er réral hag aveit hoari get er vugalé aral.

A p'arriüezamb é kër, nag a joé e bras d'emb ni mestréz er Bod-Derù; nag un digemër karatek, me heh tud! Seblant a vourapted e oé inou ur sord. Un duel guen-kann e oé displeget ar en daul hag arnehi ur bern a dreu kaer, goedigenneu, silsig (*saucisse*) formaj ha me houf mé petra rah! Ur frond huek e sauté atañ d'em difren.

Kours er pred e dosté, mes hañni ag er festaerion ne laké foul bras de dostat dehon neoah. Dam! én ti-chistr e oé en dud-men. Eñam en doé touillet er huellan a é donnadeu chistr; hé zañoat e oé rekis ha estroh eit ur huch hoah. Minour Trelekan, arriüet ag en armé, e oé inou eùé ha broutein e hré ér méz ag er soñnenneu diot-sé e vezé disket nezé él bremen ér soudardi (*caserne*). Ne oé ket saüet *Dihanamb*, allas! aveit diskein soñnenneu braü d'en dud... É hortoz er hoased neoah, er vestréz e gavé hir hé amzér; hag, él ma laré hi, en treu e oé aléjet get kement a soursi e vehé bet péhed, é guirioné, ou lezel de vonet de gol.

Bugul er Bod-Derù ha mé e oé é lost en ti é hoari par pé dispar get keneñ (chonj mat e mes, él pe vehé déh e vehé! « Ret é d'ein, e laras en un taul mestréz er Bod-Derù, monet de zistag er ré-zé azoh en doñnad chistr-sé pé kenl pel é heñ de hesk geté! ») Chetu bremen open kreisté. Chomet amen bugalé hag écheit mat doh en treu épad ma vein é monet. »

Ne oé ket troeit mat hé heñ dehi, é oemb ér méz eùé. Ne houian

ket perak? En diaul merhat hur pousé de zisentein. Fri-du e oé étal er fenestr digor, é flérat frond huek er friko. Kentéh ma hur guélas oeit kuil ag en ti chetu ean é plantein abarb d'é dro, dré er fenestr. Nag a fal labour en doé ean groeit nezé, mem bredèr! Pe zistroas er vestréz d'en ti e oé er goedigenneu, hag er friko aral é ridek é pep korn ag en ti! Hi e lauskas un taul kri, unan eabus hag e lakas en ol de dostat, ni hun deu él er réral rak én arvar é oemb ag er péh e ié de zigoéh genemb tuchantik.

Dirak torfet Fri-du en ol e oé ebifet a dra sur: er vestréz e oé kounaret. É kreiz en ti peb unan e varné er hi: « Méritein e hré bout drastet (*corrigés*) e laré unan. » « Ia, hoñt lahet, e lar é un aral! » Fri-du épad en amzér-sé ne gollé ket ur bégad. Kuhet édan er gulé ean e douché tenein pourfit a é laeronsi. Hennch elomb eùé ne chonjé ket ar er bahadeu e ié de goéhel arnehon!

Pe gleuas en astel ioud é hoari, ean e saillas de greiz en ti hag e glaskes téh. Mes en nor e oé cherret. Ean e huélas er fenestr digor, er fenestr en doé reit hent dehon tuchant ha chetu ean é fardein énni. Allas! goedigenneu Tetah en doé lakeit é ré de foénein. Chetu ean chomet get é voelennad étre diü varen ag er fenestr! Hag en tauleu de goéh arnehon kriü ha kalet. Ean e vleij, e bous ardran, e bous arank, mes nitra. Edan en tauleu, en un taul é achap geton ha hani tenaü keh tud! ha chetu en duel huen, er pladadeu friko én ur stad truhekoh pé truhek hoah. Mes Fri-du e zou sovet!. Nezé er hoased n'hellant ket muñ derhel. Hoarberch e saüas deustou d'er goaleur. Mestréz en ti, hi, ne noarhé ket ha, kent gouiet d'er bugul ha mé, chetu er poulkiladeu é arriü genemb ken stank él ma arriüé en tauleu bah tuchant get er hi. En deur e strimp én hun deulagadigeu ha betag en noz ne oé ket bet meit ouilereh genemb ni hun deu.

En dé-zen em hoé komprennet, eit er huch ketan, é ma fal disentein.

Jou Sé-Glas.

DRAMSEL AR ER MIZ TREMÉNET

D'er sul ketan ag er miz treménet é oemb oeit de **Sulnieg** ar un dro get en E. En Estourbeillon. Arlerh er gospereu ur haut hantér a dud benak e oé tolpet én ti-skol. hag inou L. Herriou en des devizet dehé petra é bet hur bro gucharal ha petra e vehé pe gareemb bout Breihiz grédusoh. Diskoelit en des d'en tadeu ha d'er mammeu penaus é hel ou bugalé diskein galleg ha brehoneg ar un dro ha nen dé ket ret erbet dehé ankoéhat er brehoneg aveit diskein er galleg. En E. En Estourbeillon en des konzet arlerh é galleg ha dallhet ar Sulniegiz de chomel staget maioh mui doh iéz er vro.

Tro sonnennou *Dihunamb* e zou deit goudé hag, él berpet, geté é ma oeit er « meud ». Sonnennou hur bro e blij atañ d'er Vreihiz, trugèré Doué. Person Sulnieg, guir é, e hra pad ma hel eùé aveit ou stréucin dré er barréz. Vad ha plijadur e hra elsé d'en ol.

Er sul arlerh e oé tro **Bubri**. Er skol kristén é oé hoah en trou. Er véléan, er vistr-skol hag er vestrezed-skol ag er barréz-señ e zou en eil hag égilé dihuennerion gredus ou bro, hag ou iéz. Chetu perak é ma Bubri él ur hastel-brezél d'er brehoneg er hornadig-sé. Chetu perak eùé é oé deit kement a dud d'en S, denstou d'er glau ha d'er fal amzér. Sonnennou e zou bet kañnet. Hani *Andouillen* en E. Person nen des chet bet hantér anehi : biskoah kement hé des plijet d'en dud ! Skolaerion ha skolaerézed Bubri en des eùé kañnet d'ur voéh ur han neùé saùet en inour d'ou farréz get en deu guré. Braùik é ma deit ou zreu get er vugalé-sé ha digaset ou des chonj d'omb ag er péh hur hoé guéiet é Bro-Kanbri en han treménet.

L. Herriou en des groeit nezé é zeyiz ha diskoelit penaus é ma bet kroéet ha saùet Breih get Sent ha brezelerion hur bro. Disket en des d'en dud penaus é téllant hé dihuen hinu doh er politikerion e viù ar hur houst en ul lakat kas ha disansion étrezomb. Goulennet en des geté hum gletet guel ha seùel étrezé kansortereu a bep sord.

Ag er choéj é ma oeit en trou é Bubri ha trugèré hun es de laret d'en duchentil beléan, d'er vistr ha mestrézed skol aveit ou haranté hag ou apertiz.

D'en 22 é oemb én **ARHENEU**. Er barréz kañnet get Brizeug e zou chomet atañ breihik (*bretonne*) Mes allas ! él é mar a barréz, nen des inou dén erbet aveit diskoelit en bent guir d'en dud. Soéhet e oent é kleuet konzeu Loéiz Herriou hag arlerh, lod e lare : guir erhoalh é er péh e hues laret ; mes nen des chet biskoah konzet a dreu sord-sé d'emb.

Er sonnennou, en des groeit plijadur vras d'en dud, él berpet. En han-men-za é aséemb monet hoah de huélet tud en Arhennou. Goulennet ou des ma vou konzet dehé er hueh ketan a Vrizeug, ag er péh en des laret diar é vro é galleg hag é brehoneg.

AVEIT EN NENDELEG

DIHUN ME HARANTÉ

Guerzen er Huerbiéz d'bé mahig Jezuz

Duhontik é larh goleu-dé.
Ha kousket ous, me haranté ;
Dihun, dihun, me Jezuzig,
Doh goleu dé sel un tammig.

Na braùet é kan en éned !
Ker braù é kañnant él éled ;
Dihun, dihun, me Jezuzig,
Doh ou han ehelen un tammig.

Er vugulion, get ou deved,
E zou deit amen d'ha kuélet ;
Dihun enta, me Jezuzig,
D'er vugulion groa menelig (1)

Er vugulézid vihannan
E ra d'is un oéng hihan :
Dihousk enta, me Jezuzig,
Flourika en oén un tammig.

En héaut e splann ar er mané,
Te gousk atañ, me haranté !
Dihun enta, me Jezuzig,
Ha doh te vam hoarb un tammig.

Gotraùig.

(1) Goude menelig : Païce la belle mari, la belle mariette.

LITORIEN ⁽¹⁾

Er Marù hag er hoèdour

Étal ur bêh ponnèr, taulet diar é skoè,
Ur heh koèdour e huannadé :
« Ha ! perak, emé gan, n'em es kavet ér bed
Nameit ankin, tristé ha diové berpet ?

Er marù e gavan heurusoh
Eit er vuhé-men a valloh.
O Marù lan a zoustèr,
Cheleuet doh mem boèh,
Aveit men degemèr,
Digoret hou tivréh. »
Er Marù en des kleuet,
Er Marù e zou arriù.
- Petra e houlennet ?
E lar ean d'en dén biù.
- Ha ! e reskond er hoèdour,
Plijet genoh me sekour
De sammein me Ingoden :
N'hellan ket me unan pen
Hé lakat ar me skoè.
Ker pannèr èl m'en dé...

STEVAN KERHORED.

(1) Fable.

Er miz-men-za é krogeemb get.

LESHANUEU HUL LÉNERION

A betra é tant - Petra e senefiant

El labour-sen e vou groeit get en Duchentil :

E. Ernault, kentélour é skol-veur Poitiers ; loréet get en
Institut de France, skriuet debon livreu lan a bouiegeh ar iéz
Guened ;

Er Go, er gammériad hanatuel mat ;

Loeiz Herriou.

Lod e vou houtant, lod e vou chifet, mes ol e veint soèbet !

PEIZANTED BREIH-IZÉL I...

50 o/o, en hantèr, e hounieet doh hum chervij a
hun digoèuenèren **TITANIA**.
Aséet ind ha hui e huélou mar nen dé ket guir. Ni
ou has d'asé aveit nitra.

Goulennet rot-marhadoureh hag alieu get
Cie TITANIA, 46^K ru Curial, Pariz

7-8

Taget é er guin-ardant !

Ean hel tout kemdrat
e kafe, é té, afeah, é
pep sord ivaj pé bouid
hemb gwalet d'envour

Dihoullet ma vou
reit d'oh treu aral é
loh COZA.

Er peudr-sen e zi-
houst grous en ivour
ag en ivaj kriù.
Groeit e vé dea l-
your kemer anchon
hemb goulet debon.

Er peudr COZA en
des lakett andro peah
mar a diegeh ha
tennet ur ioh tud a
skoset er méh hag en
dizimour. Kaset e vou
d'oh aveit nitra, mar
karet goulenn, ul livre
libériou a drapers
hag un nebel peudr
aveit asé. Kavet e vé
COZA de brenein é
ti en ol apotikèred

hag é ti Bouthelier, 7 ru er Fetan, M.
Monnier, 26 ru er Fetan en Oriant ha
L. Aubry, ké du Canal, Henbont ? Avoit
kavouit un nebel, skrit é
**Coza Institute, 62, Chancery
Lane, Londres 2563, (Angleterre).**
(11-8)

De Huerhein : Cours de litté-
rature, de la Harpe, 19 volumes.
Molladen ar bapèr mat. 20 blank
er péh. Skriù de vureu er *Réveil
Breton*, 69, ru er Morbihan, en
Oriant.

Sonnen. Me garehé kavet er
sonneheu groeit diar Klohour
Melrand leshanuet *le dernier ré-
froctaire*. Skriù de L. Herriou.

Ur Medér Mac Cormick, é stad
mat, e zou de huerhein pas ré gir.
En hani er bieu e ven prenein ur
mederliamèr ag er memb ti. Skriù
de Segretour Kevredigezh peizan-
ted Pluergad (Syndicat agricole de
Plunergat, par Ste-Anne).

Apotikereh skuir vras

L. BOUTHELIER, Renour

7, ru er Fetan (rue des Fontaines) en Oriant

En Apotikereh vrasan ag er hornad. Marhadmatoh eit é léh
aral. TUD EN TI E GONZ BREHONEG 5-8

Dalhamb ataù doh korolleu hur bro : ind e zou braù, ind e
zou fur.

Pardonieu miz Genvér

Er hetan s. l. : Santéz Élen é Sulnieg

D'er 7 : Santéz-Anna Guened.

D'er 15 ha d'er 21 : Sarhaù.

D'er pearvet sul : En Hézeu.

D'en 29 : St-Geltaz. Er guir Vreihiz e zeliéhé monet a vostad d'er pardon-sé saüet én inour d'er Sant brudetan a Vreih.

Er ré e hanañhé pardonieu aral é miz Genvér, ne vern ket pegeñ bihan e vehent, e zou pedet d'el taret d'emb. Mat e vehé eñ hun diñari mar fariamb é rein hanù er pardonieu : aben er blé ní hellou elsé gobér quel.

EN TRI KANSORT

Hoari farsus én ul loden *get en toñnieu*. 8 blank er péh ; 7 rea er 5 ; 1 skouid en dek ; 22 real en 20.

Er ré e houlenou en droed de zisplég er péh-men e skriuou d'en E. F. En Taleg, é borh Pléheneg (dré Bord-Loeiz) én ul lakat un tinbr a zeu vrank aveit er reskond.

DONÉZONEU

kaset de « Zihunamb » get é vignoned,
Breihiz ha Breihadézed vat

(Kandalh)

EN DUCHENTIL :

Chanoén Jégouzeu, a Germaria 10 l. ; abad Kéranfléh, 4 r. ; Er Pevédig a Bluergat, 7 r. 1 b. ; abad Er Go, 20 r. ; abad Er Hloéreg, 20 r. ; abad Filip a Bleskob, 20 r. ; abad Alanieu, person en Izenah, 8 r. ; abad Er Floh, a Blañour, 1 sk. ; Jos, ag en Nañned, 8 r. ; abad Marhin, ag en Oriant, 8 r. ; abad Er Mé, person St-Ignan 8 r.

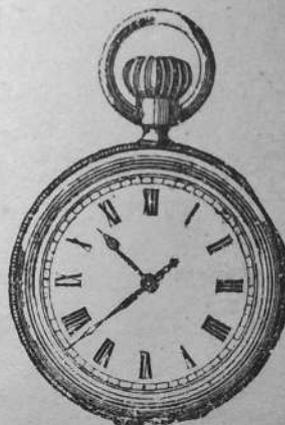
EN INTRONED :

Le Roy des Closages, Guened, 1 sk. ; Marianna Kourted Bertelamé, 20 r. ; Baronéz de Lagatinerie, 1 sk.

É TI LANGRÉE

HORLOJOUR HAG ORFÉBOUR

É korn ru er Porh ha rabin er Bov, ÉN ORIENT

É kavér :

Horlojeu, montreu ha chalenneu a bep sort. Bizeuier kaer ha brageriseu aral Bloukeu giz er vro, ré vrañ giz koh, ha réral giz neùé get hermined, aveit tokeu ha boteu mihér. Boketeu ered.

Eit boul digeméret ha cher-vijet mat, herhet de di Langrée.

Inou e prén en dud iouank ou brageriseu

EN E. LANGRÉE EN DES
TIÉR ARAL :

É GUENED, 4 ru Billaut

É KIMPERLE, ru er Skolieu.

É KIBERÉN.

Konzein e hrér brehoneg én
tiér-sé.

ETRÉZOMB

De Huerhein : 500 planten avaj ag en dibab étre 9 ha 13 santime a dro, desañet é doar neùé, iah hag ibuél. Er hetan ten ag er bopineg.

500 planten kestén hir ha brañ é doar neùé ag er guellan. Aveit guélet ha précin konz doh en E. J. L. Er Melinéer é melin er Baudri Laongedig (tost de gareu Baud).

Er H. (Pléheneg) Ne huerhamb ket kin nivérenneu distag er bléad ketan.

M. K. (Keñen). Trugéré a hou tihér skriuét mat. N'hellamb ket guerhein mui en 2e nivéren distag.

Più e larou d'emb é pé parréz hag é 'pé kër e ma gannet en E. Guillom, skruagnour brudet *Livr er labourer* ?

Trugéré d'er ré ol en des kaset d'én *Kannen en Nendeleg*. Ben Nendeleg ketan n'hé lakei é *Dihunamb*.

TI ER CHEMINAL BRAS

(Sañet a houdé er blé 1872)

Ol en dud a ziar er méz e ia de breneim ou zreu de di er vreder

CORBIERRE

Ru Hoche (étal kazern er Soudarded) ÉN ORIENT

Kavein e hrér inou : GUSKEMANTEU A BEP SORT : *Mihéraj, Gloanaj sei, lién koarh ha koton, gloan mérinoz ha molton, flanel, jileteu-jiboés, chaleu ; MERSEREH, VELOUZ ; Plu, gloan ha ran eit guléien ; ha kement dañné e zou, Dantérien brañ get ermineu.*

Ti Corbierre e huerh DANNE AG ER HETAN eit gobér guskemanteu giz er vro ha neoah e vé MARHADMATOH en treu inou eit é léh aral *Er guellan digemér e hrér ag en ol.*

-TUD EN TI E GONZ BREHONEG

12-8

ASURANSEU ENEP D'EN TAN

Peré é e zou er guellan ?

Rah en dud e houi penaus en asuranséu « Mutuelles » e zou éleih gue eit er ré e gemér bep plé primeu (Compagnies à Primes fixes) Chetu perak eúé é huelér kement a dud é vont ér « Mutuelles ». Er « Mutuelles » n'ou des chet de béein bep plé lod a ou amerh d'er ré e zou lod-k euné èl en « ASURANSEU GET PRIMEU » ; marhadmatoh ind deustou mar dint neoah ken sur.

E mesk er ré huellan ag er « Mutuelles » é ma er
MUTUELLES DU MANS

sañet ér blé 1828 ; 20 ha 30 o/o e gemérant nebetoh eit er réal.

Chetu amen, é ber girieu, é pé stad e ma er gansortereh-sé :

542.579 kansort. Madeu asuret : 6 miliar 2.5.515.507 livr. A houdé men dé bet sañet **183.039** ré losket e zou bet péiet dehé **35 million, 819 mil, 338 livr**, aben hag abéh, hemb marhatat.

5 million ou des a kosté ; **10 million**, eit ou miret doh er goalchans.

Kerhet de huélet pé skrihet d'en Duch. : De Torquat, é Guéned ; de Gouttepagnon, én Oriant ; Berthelot de la Glétais, é Ploermel ; Robert, é Pondi, hag e zevizou d'oh petra gobér.

1-8

Mar hoes guin hag ivaj aral de bréneim ha mar faut d'oh bout chervijet mat, kerhet de di

ALFRED SAULNIER HA J. CHAUMEL, GUÉHARAL

CORMIER-LECOQ

deit én ou léh

15, rabin er Hé (15, eours des Quais, 15)

ÉN ORIENT

Guin ag er mercheu ketau. Likora :
guin-ardant, s'roaj. 28

Lèh de fermein

En eùehour : Stén LE BAYON

Mollet é ti en E. LE BAYON, 69, ru er Morbihan, én Oriant